

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 35 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dl Carol Schuller în București, strada Laberint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 eroeri v. n. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Septembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

E pur si muove!

Statistica maghiară are de multă vreme numele unei științe tendențioase, deși este cultivată de câțiva specialiști bine cunoscuți la colegii lor.

Specialiștii maghiari preferă a se pune însă în serviciul politicii rasei maghiare mai mult decât ar putea să o facă un spirit de adevărat erudit european.

Concluziile, ce le fac ei — și împreună cu ei le face și dl Dr. Ludovic Lang, care a ținut la congresul demografic un discurs brodat cu cifre asupra naționalităților în Ungaria — convergență toate spre un singur scop: este să arete ce splendidă este puterea rasei maghiare, ce plină este ea de vitalitate și cum vitalitatea aceasta este titlul ei la conducerea celorlalte rase — mai inferioare din patrie. Și statistica trebuie să dovedească deci la Maghiari, că nu este o nedreptate ca greul stăpânirii lor să-l simțim noi. Totdeauna statistica lor a încercat a motiva politica lor de hegemonie și nu se putea deci să nu fie o știință cu mari cusușuri.

Așa și nu altfel a putut să vorbească și dl Dr. Lang, ale cărui cifre au putut fi întrucâtva surprinzătoare pentru acei erudiți, de care el zice că nu știu încă „pe ce baze late se razimă în acest stat domnia maghiarei națiuni alcătuitoare de stat“. O scoate deci la cale că Maghiarii fac 48.61% din populația întreagă, pentru-că ei s'au înmulțit dela 1880 până 1890 cu 14.89%, întrecând cu 4.66% media de sporire a populației întregi. Ceia-lalți au rămas sub media, Românii având 7.74%, Nemții 2.22% etc. Băgăm de seamă, că Românii au fost constatați la 1890 — se înțelege tot de către funcționarii unguri — ca fiind 2,591,905, ear' Nemții 2,107,577. Vitalitatea noastră ar fi față cu a Nemților foarte favorabilă viitorului nostru, față cu toate

celelalte națiuni laolaltă socotite, stăm nemijlocit ca al doilea popor vital după Maghiari. Dr. Lang explică însă așa ceva? Nu-i el așa de puțin șiret să facă acest lucru! Și când spune mai departe, că mai ales orașele sporesc procentul maghiarismului, nu poate spune că prin urmare la țară, afară de orașe, Maghiarii nu pot „euceri“? El o știe, dar' nu o spune.

Care va să zică constatăm, că din mulțimea de cifre ce-l stătură la dispoziție, el scoase la lumină numai câteva cifre, omițând de a le lămurii printr'un comentariu serios, complet, din care să rezulte chipul adevărat al suprafeței întregi a solului St. Stefan. Și așa a putut lesne dovedi celor naivi că naționalitățile sînt niște materii inerte, inferioare. Dar' cei-ce vor receti discursul dlui Lang, cei-ce vor completa ei înșile cunoștințele lor, aceia vor pricepe boscăriile statistice maghiare foarte lesne.

Și apoi el exclamă cu siguranță, că demonstrația lui dovedește „consolidarea progresivă și neîndoieabilă a statului maghiar“. Pentru acest „adever unguresc“ ar fi trebuit să dea și niște cifre, care lipsesc total din discursul d-sale, anume cifrele amănunțite asupra bilinguității naționalităților. Lang scoate la iveală, că dintre nemaghiari au vorbit și ungurește în 1890 1,077,892. Cifra absolută e mare. Dar' dl Lang să fi spus membrilor germani ai congresului, că dintre conaționalii lor din Ungaria vorbesc deja 24.48 procente și ungurește, pe când dintre Slovaci vorbesc și ungurește 11.90%, dintre Români 6.96, dintre Ruteni 7.29, dintre Croato-Serbi 3.93, că pe când într-o sută de Nemți sînt 24 care știu și ungurește, la Români știu dintr-o sută numai 7. Să fi spus și aceste cifre dl Lang. Dar' și-a putut el închipui, că erudiții aceia vor pricepe lesne, că de pildă Românii se țin foarte bine cu repulsiunea de care fac parte limbii maghiare, și că ei țin la limbă, pe când erudiții germani ar fi zis: „Să mergem, frați, acasă și să dăm alarmă, să mai facem un „Schulverein“, că ai noștri se perd în Ungaria mai întâiu.“

Și într'un discurs despre naționalități în Ungaria ce ar fi fost mai potrivit decât să areți tocmai ce am arătat noi? Să areți cifre, din care să rezulte și pe cine își razimă statul politica sa mai ales, și care naționalitate a fost mai primitoare de influențe maghiare? Însă nu uita, scriitorule, să

scrii despre știința maghiară! La ce preținzi tu imposibilități?

Dar' și mai nostim ar fi fost efectul, când Dr. Lang ar fi arătat cum se poartă și Ungurii în această luptă de naționalități. Pentru-că dintre ei sînt numai 25.14 procente care știu numai ungurește. Este sigur, că sînt puțini cei care învață românește (0.28%) ori slovacă (6.85%) ori sârbă (0.85%), dar' sînt 57.06 procente, care știu și nemțește; așadar' 57 la sută de Unguri știu și nemțește. Și atunci, auzind acestea învești germani ar fi zis: Devin bilingui Germanii cu 24%, dar' sînt bilingui Ungurii cu aproape 60%. Este evident, că elementul german este încă o forță culturală destul de respectabilă, care-și impune limba și care — și mai mult ne convingem — merită a fi spriginit cu toate puterile.

Dar' — în interesul politicii de hegemonie maghiară era ca Dr. Lang, descifrătorul Sfînxei maghiarismului, să tacă asupra secretelor mai profunde ale lui, să nu descopere nuditatea lui, să nu arete, că statul maghiar produce artificial un curent de maghiarizare, pe când societatea nemaghiară rămâne sau puțin atinsă, sau impune ca cea germană limba sa celei maghiare. Vor fi de sigur și aici foarte mult și orașele de vină.

În felul acesta putem urmări pe Lang și pe toți statisticii maghiari până la capăt, dovedindu-le sau că retac cifrele necesare pentru completarea chipului sau că fac un alt păcat științific, ce merită o amintire specială și în acest articol, pentru-că acest păcat l'a făcut, trebuia să-l facă și Lang.

Nu-i știință ca eu părinte ori dascăl să spun copilului meu, că soarele re-are dimineața, și apune seara; știință este să-i spun de ce apune seara și de ce răsare dimineața. Știința scrutează cauzele, nu zugrăvește numai aparițiunile. Știința statistice scrutează cauzele sociale, economice, legislative etc., care produc fenomenele, ce cad în domeniul subiectelor sale. Acest lucru Lang nu-l putea face, mai ales nu — când ajunge la un punct foarte bolnav în statul maghiar, la instrucția populară. El arată cum școalele populare maghiare s'au sporit și ce puține școale — deci ce puțină școală și cultură și ce multă barbarie — avem noi, sormanele naționalități. Dar' nu spune cum nu ni-au permis să zidim școale, cum statul n'a deschis o singură

școală nemaghiară, cum a maghiarizat școale, cum pe cele confesionale își dă silința a le face de stat și ungurești etc. Numai cauzele sporirii se nu le spun, va fi gândind creierul șovinist al eruditului (!) maghiar, să dau cifra rezultată și apoi pot zice că „abia mai este necesar să spun, că la noi validitatea limbii maghiare devine din ce în ce mai completă“.

De acest soiu este splendoarea, pe care statisticul maghiar a desfășurat-o înaintea congresului demografic. O splendoare pusă pe temelii foarte subrede! Ea nu poate să țină mult. Și cu ea deodată vor înceta și minciunile ce se croese în fața Europei, care — tace, ca oaspe, și pricepe. Pentru-că nu se poate ca de pildă o aspele dela congres Mayr, care asculta pe Lang, să nu-l fi priceput, când el, Mayr, știa cifrele folosite de noi în acest articol, pentru-că noi le-am scos dintr-o lucrare a chiar oaspei — Mayr. (*Allgemeines statistisches Archiv, III., 1, pag. 414—418*.)

Minciunile vor dispăre odată. Tari în credința noastră, în viitorul aurifer, tari în iubirea cătră neam și limbă, tari în nădejdea ce ni-o dă idealul nostru național — se dovedim că nu cu cifre se șterg din lume națiunile, că nu cu forța brutală se despart ele de firea lor.

In hoc signo vinces!

Sfaturi prietenești. Ziarul polon „*Nowa Reforma*“ ocupându-se cu discursul lui Tisza Kálmán, dă următoarele sfaturi Maghiarilor cu privire la rezolvarea chestiunii naționalităților:

„Chestiuni de naționalități atât în Ungaria cât și într'alte țări se pot rezolva numai în modul acesta, că fiecărui popor i-se dă ceea-ce e necesar pentru binele seu. Binele fiecărui popor reclamă însă, ca să i-se dea puțină de a se desvolta pe basă curat națională. Prima și cea mai principală condiție a acestei desvoltări e, ca limbii acestui popor în școală și oficii să i-se acorde dreptul cetățenesc. Numai o școală națională poate promova în mod eficace cultura, numai ea poate sprigini desvoltarea economică, care fără cultură adevărată e cu neputință. Binele unui popor reclamă mai departe conservarea caracterului național. Cruțarea acestui caracter, a trecutului și tradițiilor unui popor e așadar' un elfux firesc și logic al principiului exprimat de Coloman Tisza. Fiecare națio-

nalitate trebuie, în sfîrșit, să aibă dreptul de a decide asupra intereselor sale, deoarece-ce ea trebuie să știe mai bine decât toate celelalte ceea-ce-i e de folos și nimeni altul nu poate să lucreze cu asemenea zel pentru realizarea întocmirilor avantajoase pentru ea. Recunoașterea drepturilor fi-rești ale fiecărui popor și acordarea autonomiei e deci unicul mijloc pentru a rezolva chestiuni de naționalități. Maghiarii ar trebui, în sfîrșit, în interesul lor bine priceput, să recunoască acest lucru. Nemulțumirea ce zilnic ia dimensiuni tot mai mari în Ungaria, nu mărește puterea Ungariei, ci o slăbește, și îndată-ce se va preface în ură, poate deveni un pericol, pe care concesiuni de mai tîrziu nu-l vor pute înlătura. Rasa maghiară e prea slabă pentru a pute absorbi pe celelalte popoare, de aceea să vadă să câștige prietenia lor!“

Hărnicia guvernului. Oficioasele anunță la loc de frunte, că guvernul — dacă va trăi — își va îndrepta toate eforturile întru introducerea administrației de stat în comitate și comune, pentru care idee e gata să jertfească tot, numai — bine înțeles — puterea și sacul cu grăunțele nu. De aceea, în primul rînd se va ocupa cu realizarea tribunalelor administrative, și pe urmă legea comunală. Promisiuni multe, înșelătoare, ear' țeara merge tot mai mult pe povirnișul corupției și totalei decadente morale, care rod la fundamentele baracei în putreziciune.

Un interview important avut cu Hieronymi îl publică „*Deutsches Volksblatt*“ dela 14 Sept. Ministrul a conces că azi „nici un Român nu ocupă un post administrativ mai superior“, că el „ar numi și în comitate locuite în majoritate de Români, și nu exclude posibilitatea de a micșora pedeapsa prisionierilor politici, dacă ei se vor purta bine, dar' trebuie să observe că dispozițiuni politice de atîtă importanță nu se pot nici-odată precisa mai dinainte și nu se poate fixa precis timpul executării lor, mai ales ministrul nu voeste să se pară că aceste măsuri ar fi o „capitulatie“.

Șiret Măria Sa. Cățiva fișpani — și cu asta crede că a sfîrșit-o! Și așteaptă ca zia-rele străine să zică: Bravo ministru. Dar' noi nu mai sîntem acei proști, care să fim duși de nas de niște — puși în slujbe. Noi nu cerem slujbe, ci condiții de a ne desvolta naționalicește.

Și ce oameni ar pune? Se vede din faptul, că el a mai zis, că noi nu sîntem re-

FOIȚA „TRIBUNEI“

Diplomele din Maramureș-*)

De

Dr. Ioan Mihalyi.

(Urmare.)

Pe cât este de săracă în această privință archiva capitolului dela Agria, pe atât de bogată archiva conventului din Lelesz, comitatul Zemplen, dela 1346 încoace au eșit la lumină de aici și diplome din sec. XIV; însă numărul diplomelor din secolul XV, este foarte mare. Fiind acest loc mai aproape de noi decât Agria, și bucurându-se acest convent al călugărilor Premonstatensi de o autoritate generală, de aici a urmat, că Maramureșenii înosebi s'au folosit de intervenirea aceluia. E daună, că bogatul material al arhivei, în această direcțiune nu a fost încă studiat sistematic; ce însă numai la fața locului s'ar pute face, pentru-că decopierea întreagă a diplomelor, pentru taxele prea mari ce se pretind în timpul mai nou, e foarte îngreunată.

Mai avem încă un număr mic ori mai mare de diplome și de prin alte locuri de acreditare, astfel dela capitolele din Alba-Iulia și Oradea-mare, apoi în conventele Benedictinilor de Cluj-Mănăștur și Szent-Job, se află unele diplome și dela conventul călugărilor din Alba-Regală și anume o statuție extradată în anul 1495 contelui de Pressburg Sigismund Pogany și fraților lui *) și este făcută

amintire despre o obligațiune ipotecară a familiilor nobile (române) din Apșa, din anul 1480, care a fost publicată prin conventul din Szent-Endre. Conventul din Szent-Endre nefiind însemnat între locurile acreditate în catalogul acestora, compus de Ioan Ierney, e înoseală, că un astfel de loc acreditat exista sau ba? și unde?

Se află un număr însemnat și de atari diplome, care au fost publicate prin comunitatea comitatensă, pentru-că deși cauzele ereditare trebuiau organizate sub sigilul locului acreditat, rectificarea afacerilor aparținătoare de interesele private sau de proprietatea locuitorilor din comitat, era dusă în deplinire prin comunitatea comitatensă.

Dintre acestea, fiind de un interes deosebit, amintim ordinațiunea de instalație a regelui Ludovic-cel-mare, edată în Bistrița în anul 1349 în favorul lui Iula, fiul lui Dragoș, strămoșul familiei Rednic de astăzi, prin care regele poruncește lui Ioan, voivodul Românilor din Maramureș, fiul lui Iuga, ca pe Iula cu șese fii ai sei, care pentru-că n'a voit a face alianță cu Bogdan-Vodă, fondatorul Moldovei, au fost scoși afară din comuna Iulești situată lângă rîul Mare și din domeniul numit Mes-teacăni, eară căsile lor au fost nimicite prin foc: să-i introducă în aceeași posesiune. Întruducerea s'a sîrșit sîrbătorește în prezența tuturor Kenezilor, și despre aceasta Ioan Vodă și exmisul regelui au raportat regelui. *)

Un alt atestat au extradat în anul 1385 patru pretori ai comitatului și vice-comite

Ioan Banc de Saraseu (ai cărui urmași și până azi trăiesc în comuna Bedő). În atestat se adeverește, că nepoții lui Iuga-Voevod, Alexandru, Mihai și alții competența de a păstra partea ce se cuvine surorii lor, măritată după notarul orașului Baiașprie au dat-o afară. *)

Dela nepoții amintiți ai lui Iuga-Vodă își trag originea familiile române Șandor și Mihályi din Borșa, ai căror membri, cari și astăzi trăiesc, în simplicitatea lor fericită nu mult își bat capul cu faptul, că strămoșul lor a fost frate dulce cu Bogdan-Vodă, care dincolo de munții lor înainte de asta cu 550 de ani a fundat Moldova, care înecungurată de patru imperii puternice și-a știut susține neatrănarea sa până azi; tot din familia Șandor a fost renumitul bărbat Șandor Lupu, care a servit ca oficer între insurgenții lui Francisc Rákoczy II. și mai tîrziu, ca preot și protopop român din Borșa în anul 1717 a fost factorul principal al învingerii strălucite repurtate asupra Tătarilor, care învingere, după relațiunea **) comitatului trimisă în 1717 generalului Alexandru Károlyi „pure put e az mi embereink által vitetett végbé“ (prin oamenii noștri a fost dusă în deplinire) și a avut ca rezultat, că mai mulți decât 10.000 de cetățeni prinși de prin Sătmár, Bereg și alte comitate învecinate și-au recăpătat libertatea, însă prada cîștigată cu acea ocaziune a luat-o din mîna învingătorilor miliția dela Oradea-mare, sosită pentru urmărirea inamicului *re infecta*, și mul-

*) După originalul aflător la familia Mihali în Borșa.

**) După originalul aflător în archiva familiei Károlyi din Budapesta

„omnes fere nobiles comitatus Maramurensis partem rusticorum tenuisse dicuntur“, zise regele Vladislav în decretul seu, datat din același an, prin care ordnuește cercetare contra Murășenilor. Tot democratismul comitatului îl adeverește și aceea, că comitatul nostru, revoluția lui Francisc Rákoczy II. îndată în primul an, — când încă mulți se rețineau a participa la ea — a ajutat-o cu 4000 pedestrași și cu 800 călăreți. (II. Rákoczy Ferencz Emlékirata 1861).

Altcum pentru-că să se formeze în Maramureș o clasă aristocratică, a lipsit o condițiune esențială și anume a lipsit teritoriul roditor și bogat, care să fi putut forma donațiune regală: „*Terra Maramorosiensis infertilis laboriosa et gravis ad residendum fore dicitur*“, zice regele Carol Robert în un privilegiu ce l'a dat în anul 1329 cetăților Vișeu, Teceu și Cămpulung, în care se află atari drepturi cum erau principiile fundamentale ale libertății cetățenești.

De o demnitate distinsă și avere mare numai străbunii familiei Dragffy au fost învredniciți, Balce-Vodă, magistrul Drag, comitele și fratele lor Ioanș Olahus, fiii lui Sasu-Vodă, care au căpătat ca donațiune în anul 1365 dela regele Ludovic-cel-mare bunurile lui Bogdan-Vodă, ajunse pentru necredința aceluia, proprietatea coroanei, eară dela regele Sigismund afară de multe comune și munți în anul 1392 cetățile Hust, Vișeu, Sighetul și Chiorul, aceasta din urmă cu în-treg ținutul.

Fiii fondatorilor familiei în 1395 împărțindu-se între sine, cartea lor de împărțea

*) După copia autentică.

*) După originalul aflător la familia Rednic.

prezentanți prin nimeni, căci comitetul național nu-i reprezentantului nostru și zice deci, deși nu spune, că trebuie să fim reprezentați în Pesta, ca să poată sta cu noi de vorbă. Și cum: diferența dintre el și Tisza în privința chestiei naționale o privește de o chestie de o importanță subordonată. Și asta-i ministrul care-i specialist în chestia noastră!

În fine încă două amănunte. Hieronymi s'a pronunțat și asupra „agitatiei” în favorul nostru, zicând: „Față cu Românii din Basarabia nu există „Voci latine”, „Apelul” la Europa academică și rezoluțiile congreselor de pace”. — A mai zis apoi că alegeri nouă fără de administrație de stat nu va face actualul guvern.

Cu alte vorbe: să promitem că înțelepți — ceva, ceva — și prostul de Român să tragă nădejde, ear' străinătatea să mai tacă!

Esti șiret, domnule ministru, dar' și străvezul!

Alergături patriotice. Rău i-a picat pe reprezentanții nației jidane-maghiare cunoscute ministrului de finanțe rusesc Witte, despre stările din Ungaria. Iute au pornit pe Abrányi Cornél la Abbazia să dea lămuriri „adeverate” ministrului rusesc, informat așa de rău de agenții Ligei, care a pătruns cu înfrânsneala ei până în sferele așa de înalte din Petersburg. Ca pretutindeni și cu toate ocaziunile, Abrányi a recurs earăși numai la minciună, neavând alt mijloc de combatere. A mințit ministrului, că guvernele maghiare nu fac altceva prin despotica persecutare a naționalităților, decât a apăra „valabilitatea limbii de stat în contra atacurilor elementelor distrugătoare statului”. Se poate procedură mai sferuntată, mai perfidă! Tocmai fiindcă se folosesc numai și numai de minciuni, nu vor împedica învingerea adevărului.

Pe urmă Cornél (zis și Abrányi) s'a pus pe machiavellism, asigurând, că „nația maghiară (adeacă cea jidană, șireată) nu nutrește ură contra poporului rusesc”; și dacă în privința aceasta mai sunt răspândite în Rusia păreri greșite, aceasta porcede din faptul, că guvernele rusesc și maghiar „nu stau în nemijlocită atingere”.

„Sonst keine Schmerzen, lieber Abrányi”? Vezi, vezi! Ce oameni de treabă ar fi Ungurii, dacă și în Petersburg ar avé un fel de ministru-resident; atunci de sigur Muscalii n'ar avé mai buni, mai sinceri prieteni pe lume decât cei-ce „nu pot uita Vilagoșul”.

Ministrul Witte, ascultând de sigur cu nerăbdare minciunile trimisului extraordinar al stăpânirii maghiare, a zimit ușor ironic și gândindu-se un moment la o expresiune potrivită cu poziția lui înaltă, a zis lui Abrányi, că în interviuul cu corespondentul dela „Neue Freie Presse” a vrut numai atâtea să spună, că „din toate națiunile conlocuitoare în Austro-Ungaria, Maghiarii au temperamentul cel mai aprins (în limba de toate zilele ministrul de sigur ar fi zis: nebunatic) și că „națiunea maghiară are cea mai mare influență în politica externă a monarhiei”.

Punând laolaltă ambele aceste enunțuri, nu se poate mai potrivită caracteristică a Maghiarilor: ei cu temperamentul cel mai aprins („hitzig”) conduc politica externă a monarhiei. Fiecare își poate închipui, unde poate duce monarhia un astfel de element dominator.

atâtea posesiuni înșiră încât acelea ar pute forma un principat întreg, acele posesiuni însă mai toate se află prin comitatele învecinate ale Satmarului, Bereghului, Ugocei și Maaramurș n'au format obiecte de împărțire, și astfel așa se vede, că și familia cu moartea fundatorilor familiei, a încetat de a mai figura în comitatul nostru.

Multe diplome au putut să se peardă și cu ocaziunea invasiunilor inimice, care au trecut peste teritoriul nostru.

Drept că am fost scuțiți contra invasiunilor turcești, însă cu atât mai mult a trebuit să suferă comitatul nostru dela inimi de cătră Răsărit și Mează-Noapte.

Cronicile spun că S. Ladislau a zidit cetatea Hust cam pe la 1090, ca să fie scut contra invasiunilor Cumaniilor... De-î drept asta, atunci Cumani și înainte de zidirea cetății Hust și după aceea au putut să umble liber pe la noi, pentru-că cetatea Hust aflându-se la marginea de cătră Apus a comitatului, ținuturile ce cad mai cătră Răsărit în depărtare de 10—20 mile, nu le-a putut scuti chiar așa precum d. e. cetatea Presburg n'a putut să apere țeara de pustiirile turcești sau tătarești.

În diplomele noastre adese-ori se face amintire despre invasiuni ce-i drept — nu cumănăști și moldovenești. Așa între altele regele Sigismund în diploma nouă donată, ce a dat-o în anul 1506 strămoșilor familiilor lui Ioan, fiul lui Vlad, lui Mihail, fiul lui

DELEGAȚIUNILE.

Alaltăieri, 13 Septemvrie membrii delegațiunilor s'au întrunit înăntia-ora în ședințe prealabile, așa zise de cunoștință. Opiniunea generală despre viitoarele desbateri este, că nu vor fi prea furtunoase, afară de gălăgia ce se pregătesc a stîrni cătră delegați unguri, nebunatici în contra contelui Kálnoky, pentru „amestecul în treble lăuntrice ale Ungariei privitor la reformele politice-bisericești și pentru slăbiciunea arătată față cu guvernul României privitor la agitațiunile Ligei”. Bine înțeles că toți acești cavaleri se vor face mai ridicoli decât Don Chișotăl din poveste.

Cunoscutul om de stat baronul Helfert a anunțat de cu vreme așternerea următoarei propuneri: pentru a pregăti lucrurile de desbătut în ședințele delegațiunilor austriece să se formeze trei comisii: 1) pentru afacerile exterioare. 2) pentru afacerile de războiu. 3) pentru afacerile financiare.

Lucrările în delegațiunea ungară au fost totdeauna împărțite în 5 comisii.

Eată cifrele noului budget comun: ministrul de externe 3,801.000; ministrul de războiu 146,108.598; ministrul comun de finanțe și pensii 2,020.020; curtea de computuri 128.585, totalul trebuințelor: 152,058.103. De aici se scade suma acoperită 2,678.290, așa încât rămâne de acoperit 149,379.913, de aici încă vine de scăzut prisosul de vama 47,539.720, rămâne net ca recerintă: 101,840.193. Din această sumă se scade încă în povara tesaurului ungar 2%, adeacă 2,036.803 florini 86 cr., ear' restul de 99,803.386 fl. 14 cr. se împarte între Austria: 69,862.372 florini 40 cr. și Ungaria: 29,941.016 fl. 74 cr. Recerintă extraordinară de războiu pentru Bosnia reprezentă suma de 3,582.000 fl., la care Austria contribuie cu 2,457.252, ear' Ungaria cu 1,053.108. Totalul recerințelor pentru armată e cu 8,568.000 florini mai mare decât în 1894, budgetul marinei cu 503.580, ear' cel al ministrului de externe cu 63.700 fl.

Cei patru delegați cehi-tineri făcând parte din delegațiunea cisleitana și-au împărțit astfel treble: inginerul Kaftan va vorbi despre situația politică generală din afară; Dr. Paťak despre afaceri militare; Dr. Bérzorađ furniturile militare și secția consulatelor, ear' Dr. Sláma despre stările în provinciile ocupate Bosnia—Herțegovina.

Înainte de forului străinătății.

Am zis, nu demult, că ne bucură văzându-i pe Maghiari apelând și ei la forul străinătății, ca să se apuce de acușările ce li-se fac pentru tratarea neomenească a nemaghiarilor și în special a Românilor. Am zis, că noi lumina vom să se facă, și lumina, de care nu ne temem, mai curînd se va face, dacă străinătatea îi va asculta, după noi, și pe ei.

Nu așa cred însă adversarii nostri. Pe ei se vede că îi supără, că presa străină tot mai mult se ocupă cu chestia noastră, îi genează verdictul acestui for inapelabil care, se înțelege, nu le este favorabil.

Astfel „Hazánk”, ziarul cel mai „moderat” al Maghiarilor, se plînge într'un articol din nrul seu dela 14 l. c. n. precum urmează:

Oprissa, a familiilor din Apșa, Vlad, Mihályi, Dan și Șiman pe basa atestăturii edat de cele cinci cetăți erariale adevărate, că diplomele donaționale ale sus numitelor familii, capătete dela Ludovic-cel-Mare împreună cu multe alte documente, cu ocaziunea invasiunilor moldovenești, au fost nimicite prin foc („donationis litterae privilegiales felices recordationis domini Ludovici regis, cum aliis eorumdem nobilium monumentis copiosis, per invasores de Moldova, combustae fuissent”)*

Prin asemenea pustiire de foc au fost nimicite în secolul XV, și cele cinci cetăți erariale, precum se adevărește aceasta din o diplomă din anul 1472 a regelui Mathia, și din o diplomă din anul 1504 a reginei Ana, după aceasta din urmă „privilegia sua scilicet litteras dominorum Regnum et Regnarum Hungariae habuisse asserabant, attamen sive per incuriam sive per Volachorum illam terram olim igne ferroque vastantium insidias amiserant”, pentru-ce le întărește de nou privilegiile avute mai demult. Afară de aceasta, cetatea Vișe a suferit mult și dela Poloni, care ca să-și răsbune pentru expediția nefericită a lui George Rakoczy II. în anul 1657 sub conducerea lui Georgiu Ludomirski, au năvălit în comitatul nostru și mare parte din aceea cu cetatea Vișe o au aprins și dărîmat.

(Va urma.)

*) După original și după datele din „Protocolum productionis”.

„Presa germană eară se ocupă tot mai des cu chestia naționalității române. Sînt și organe de acelea, care judecă obiectiv în chestie, dar tot mai mult se sporește numărul aceloră, care vîd chestia prin ochelari filo-români și sesileasca-și informa publicul cetitor în paguba noastră”.

Dintre cele „obiective” citează apoi pe ovrescul „Berliner Tageblatt”, care însă încă nu le poate face alt hatăr, decât le dă Maghiarilor sfatul, că nu au dreptul să atace, în delegațiuni, pe contele Kálnoky, nici pe chestia proiectelor bisericicești; nici pe chestia română. Ear' dintre cele „cu ochelari filo-români” citează pe „Neue Preussische Zeitung”, care într'un articol intitulat „Situația Românilor din Ungaria” se ocupă cu „Actele inedite” ale dlui Urechia și zice între altele:

„Cartea dlui Urechia în toată privința este instructivă, deși în ziua de astăzi nu le poate fi pe plac Maghiarilor. Este foarte neplăcut pentru ei, cănd li-se aduce aminte, că au fost și momente de acele, în care, Austria fiind încungiuată de pericole, au făurit planuri ca cele aici indicate și au căutat putere ca să le realizeze. Această desvîlire a credinței dinastice a Maghiarilor a atins la Pesta sentimente foarte neplăcute, precum și constatarea, că înainte de aceasta cu o generație ce au promis Maghiarii Românilor și cum tratează acum cu ei, nu este proprie ca să producă mulțumire în Ungaria. Din aceste motive din partea maghiară se fac toate încercările de a micșora valoarea interesantei scrieri a lui Urechia și de a o prezenta ca lipsită de orice putere doveditoare.”

Supărarea lui „Hazánk” se vede și mai lămurit din următoarea lamen-tație, cu care își încheie articolul:

„Așa decurge contra noastră agitația în presa străină! Ultraștii nostri români nu voesc în nici un chip să fie ei cei bătuti în polemia urmată în presa din străinătate. După-cum aflăm, pe Ováry îl vor contrabalansa în presa italiană Fava (care a fost în procesul Memorandului corespondentul foilor italiene) și Edoardo Calenda, profesor din Napoli, prin articoli ce-i vor scrie despre chestia română. Xenopol, profesor în Iași, va eda, după modelul „Vocilor latine” ale lui Urechia, în două mari volume părerile frun-tașilor politici, germani și englezi. Ear' universitarii români vor ține la finea lui Septemvrie un congres la Constanța, al cărui scop va fi a pregăti congresul internațional de studenți, care se va ține în 1896 la București, pentru a paraliza efectele congresului internațional de studenți plănuit pentru milleniu de studenții maghiari”.

Înțelegem supărarea celor dela „Hazánk”. Față cu presa din străinătate puterea dlor Lázár Aurel și Vita Sándor s'a mîntuit. Ei nu pot „argumenta” cu temnița față cu cei-ce „agită în străinătate contra Maghiarilor”. Ear' domnișii șovinisti numai în aplicarea argumentelor forței sînt tari, cănd e însă vorba de argumentele dreptății, apoi iute desarmează și se tînguesc de „obraznicia” celor-ce au dreptate.

Spicuri din foile maghiare.

Miercurea (comuna Miercurea, măr rog!) a ajuns și ea vestită în anele privitoare la mîntuirea patriei.

Eată cum.

„Zilele acestea gendarmii d'acolo au pus mîna pe unul dintre cei mai periculoși agita-tori, în persoana lui Gligore Săbău, la care s'au găsit mai multe notițe. Reese dintr'însele că primejdiosul agitator a stat în corespondență cu „Tribuna” și „Foata Poporului”. S'a găsit la el și o broșură, intitulată: „Acum ori nici-odată!”... Se vorbește în ea de asuprirea poporului român, de arme, de sânge etc.”...

Așa scrie „Budapesti Hirlop”.

Ei, dacă în broșură se scrie de „arme, sânge etc. etc., trebuie să fie ceva foarte serios la mijloc, mai ales că așa spun foile maghiare toate.

Rămâne numai, ca din „duba jărășbir-ească” „primejdiosul agitator” să fie dus înaintea tribunalului.

S'ar înscena atunci o operetă, încât ar ride și mușii!

Scriind despre congresul igienic-demo-grafic, un Francez laudă în „Journal de Debats” — opera maghiară (?)...

Se vede, că nu i-s'a spus Francezului ceea-ce era lucru principal: ca să găsești Ungur între artiștii dela opera „maghiară”, trebuie să pui premii. Și-atunci cu greu!

Mai traducem din „impresiile” Francezului următoarele despre congresul igienic (?): „Joi

am fost la Tata, moșia de 50.000 jugere a contelui Eszterházy. De dimineață și până în seară am stat la mese întinse și am benche-tuit veselii”...

În adevăr, dintre Unguri, ce alte impresii poți duce?

Mare secetă trebuie să fie în capul celor dela „Erdélyi Híradó”.

Închipuiți-vă: În numărul de ieri, numita foaie scrie despre „Oláh közzépart”... (partid centru valah)...

Așa e informat, că se „pregătește ceva din partea moderatilor”... „Numai, că noi Ungurii — scrie numitul ziar — trebuie să fim cu minte!”

Ei vezi, asta-i greu!

Ovreei din Pesta se sfoțează și ei din toate puterile, pentru-ca milleniul să se pre-sente bine.

Astfel în Budapesta e pe cale a se înființa o societate ovrească cu scop să susțină școale maghiare între Slovaci din Nordul Ungariei.

Știrea o dă „Pester Lloyd”...

Vai de bieții Slovaci, săracii!

Francezi executați.

Liga din București a ales, precum se știe, între membrii de onoare ai sei și pe învătăturul profesor de limbile orientale dela facultatea din Oxford, Morfill. I-a trimis de curînd și diploma, ear' ilustrul filo-român, primind cu bucurie acest semn de onoare și dragoste, a mulțumit în termeni foarte calzi Ligei prin o scrisoare, obligându-se a fi și mai departe un sincer apărător al cauzei Românilor ardeleni apăsați. Din cauza aceasta, o foaie „mare”, foarte „mare”, cât un bălaur de „mare” (cel puțin la gură), și încă din Cluj, se ridică în fata învătăturii profesor, care fără să o consulte pe ea, îndrăznește să cocheteze cu Români, și bătînd din pînteni, scrie în numărul seu dela 13 Sept. următoarele.

„Mai bine ar face Morfill, dacă în loc de acest obligămînt, și-ar lua alt obligămînt (să vă apere pe voi? Red. „Trib.”) și în loc de a se pune în serviciul Ligei, s'ar apuca de o muncă mai serioasă și ar prevedea lumea științifică cu un op științific. Asta ar fi cu mult mai demn de Morfill, și de chemarea sa!

În același număr „marea” și „vestita” foaie din Cluj, la alt loc, îi face socoteala și marelui scriitor francez Jules Simon, care mai zilele trecute primind un exemplar din „Voci latine”, a trimis dlui V. A. Urechia o scrisoare foarte măgulitoare, accentuându-și de nou simpatia sa față cu cauza noastră dreaptă. Lucru acesta nu-i place bălaurului dela Cluj, și punîndu-se și în fața Francezului, îi adresează în același număr următoarele foarte ungurești „complimente”:

„Noi întrebăm pe învătăturul francez (tot admite că ar fi „învețat”. Red. „Trib.”) că nu are alta de lucru decât să se ocupe cu utopii? Dacă nu are, apoi să-și caute sieși de lucru și să nu se facă de ris în fața lumii nepreocupate (a „marei” redacții din Cluj. Red.) care și așa nu dă nimic pe astfel de lucruri fără reson(?) Ear' dacă dl Jules Simon rămâne pe lângă principiile sale greșite, apoi fie voea lui... sînt oameni căroră toate le sînt iertate. „Dacă între aceștia se numără pe sine dl Jules Simon, noi nu-l conturbăm; această glorie a lui să fie!”...

Și acum, știți, vă rog, care e foaia ce se avîntă a da astfel de sdravene și obrasnice lecții unor bărbați de talia dlor Morfill și Jules Simon? Răsum teneatis: — „Erdélyi Híradó!”

CRONICĂ

Proces amînat. Procesul intentat Românilor din Turda pentru o adresă de alipire cătră antorii Repliciei, proces ce era să se pertracteze la 18 c. s'a amînat pe timp nedeterminat.

Teatru de diletanți. Teatrul de Joi seara al diletanților sași, reprezentațiune dată în teatrul orașenesc sub patronajul d-nei baronesse Pach, a reușit foarte bine. Întreg publicul săsesc din loc și mai mulți Români au asistat. Azi și mâine reprezentația operei „Hänsel und Gretel” de Humperdink se repetă. Pentru succesul splendid al reprezentațiunii, laude i-se cuvine îndeosebi dlui Emil Sigerus. Vom reveni.

Ministrul Eötvös Setos, se vede, de gloria colegilor sei, ministrul Eötvös, capul departamentului școalelor, s'a pus și dînsul

să fabrice ucazuri. Cei învredniciți cu un asemenea ucaz sînt episcopii Mețianu (Arad), Pavel (Oradea-mare), Popovici (Timișoara) și Sárkány, episcop reformat al Băii. Li-se poruncește strînge să poruncească, la rîndul lor, ca în școalele din diecese, să se pună mai multă „energie” pe învățarea limbii maghiare. Ear' pentru-ca să arete că nu glumește logofetul școalelor mai cere și cercetare disciplinară în contra a 16 învătători confesionali, români și sîrbi. Cei mai mulți luați la ochi sînt din comitatul Cînadului. Între dîșii foile din capitală numesc pe dñii George Petrovici, învătător român în Torna, și Militarsky, învătător sîrb, tot în Torna. Conștienșii ministru, n'avem ce zice. Anzi! se ocupă chiar de amănunte, de școala din Torna... Știe de pildă că învătătorul Petrovici este din ceata „ultraștilor”, vrea dismembrarea „patriei maghiare”, face politică „în mare”, crime pentru care a și ajuns la Seghedin, în dubă pe... 5 luni... Aici dl ministru a greșit: învătătorului Petrovici s'au dat 6 luni temniță, măsurate în două rînduri, înăntiu două și în al doilea proces patru. Sîntem numai curioși să vedem, cum episcopii români își vor ști apêra școalele față cu noul bălaur, care vrea să înghită 16 învătători d'odată.

Necrolog. Nicolae Corcheș, învătător la școala confesională gr-or. din Cîmpeni, după un serviciu de 16 ani pe terenul școlar, în etate de 38 ani, Marti, în 4 Septemvrie, împărțit fiind cu Sf. Taine, și-a dat nobilul seu suflet în mîinile Creatorului lăsînd în doliu profund pe iubita sa soție, d-mpreună cu orfanii: Horia, Cloșca și Veturia. Fie-i țîrma ușoară și memoria binecuvîntată.

Trenul de plăcere la Oena-Sibiului va mai circula numai până la 17 Septemvrie nou.

Visita ministrului Lahovary la Lemberg. „L'Independance Belge” publică în nr. dela 10 Septemvrie un prim-articol, în care ocupînduse cu visita ministrului de externe al României, făcînt în zilele din urmă monarhului Francisc Iosif la Lemberg, îi dă acesteia o importanță mai mare, decât unei simple visite de curtoazie. Numitul ziar o aduce în legătură cu chestiunea Românilor din Transilvania și întemeiat pe enunțaiuni de ale lui „Neue Freie Presse”, recunoaște, că guvernul maghiar a făcut greșeli mari prin țînta sa politică față cu Români, și din acest motiv cauza agitației din România se datorește mai mult guvernului maghiar nesocotit. Guvernul român nu poate face nimic — fără a călca conștiența — pentru potolirea agitației. Causa rîului e în Pesta și acolo trebuie căutată. Austria — zice numita foaie — ar lucra mai înțelepțește, dacă ar țîne în seamă acest fapt, și nu ar supăra întru nimic România, care este și un aliat serios, și un vecin leal.

Sfințirea bisericii din Rus, după-cum ni-se depeșează de acolo, s'a amînat.

Concurs. Punem un premiu de un galben celor care vor ști descifra în întregiatea ei următoarea telegramă, pe care am primit-o azi din Budapesta: „Inchestia meave seriu sigasetes sigaset asemenna pe condemnatii din vatiu va cercet at studeveti universitan dus perta si pluj — Dolcan”. — Noi dăm cu socoteala că iscălitura e „Dolcan”, ear' că în frasa din urmă s'a intenționat să ne anunțe, că studenții universitari din Pesta și Cluj au vizitat pe iubiții nostri condamnați din Vať. Dacă n'au ghicit, vina nu a noastră va fi, ci a „magy. kir. távirá hivatal”-ului, care ne transmite poicături de acestea.

Oi rătăcite. D'odată cu o invitare ungurească la un bal arangiat de grofi și baroni în Ludoș, primim și următoarele șire: Între arangiatorii figurează și numele a 4 oi rătăcite și anume Todor János—Ioan Todor, notar în Dileu, Podaba Panfil—Pamfilu Podoba, notar în Zau, Moga Tivadar—Teodor Moga, comisar de drum în Zau și Deák Gyula—Iuliu Deac, fratele profesorului din Blaj Aron Deac. Acesta e administrator parochial gr.-cat. în Tăureni pe Cămpie, posedo o avere de peste 100 jugere pămînt, e în o parochie de frunte, dar' în cele spirituale e ruină și desoluțiune exemplară. Om tîner, este mai fără familie, nu are spese decât în economia extinsă și prin urmare nu e avisat la ajutorul nimîrui; și cu toate acestea nici unul nu ne putea explica din câte le cunoaștem, ce i-a fi îndemnat a se dimitte chiar acum cănd iubiții nostri martiri se luptă cu urăciunea temnițelor ungurești, a se pune între arangierea unui bal unguresc, cănd și lui ca și nouă, îi este prea bine cunoscut, ca noi românii de pe aci nu sîntem altcum timbrați de inteligența maghiară decât cu oláh medve.

Bánffy — Pașa jun. cu fire asiatică. Din Cetea (lîngă Teiuș, cercul preitoral al Aiudului) ni-se descriu în colori îngrozitoare brutalitățile comise de fiul lui Bánffy—Pașa, care a fost „încredințat” cu marea dignitate de pretor. El în împlinirea înaltei sale chemări, față cu „Români suferiți” în comitatul cel mai românesc, al Albei-inferioare, nu se sfințe a se folosi de cele mai proaste mijloace, o împrăgiurare aceasta, care singură dovedește, că deși la finea secolului și deși în preajma sîrbării milleniului — unii din marea viță arpadiană — nu se pot desbrăca de firea lor asiatică. Eată una din cele multe fărădelegi ale acestui semi-pașa. Locuitorul din Cetea Iosif Șandru, în urma unei citațiuni, s'a prezentat în cancelaria preitorială, unde a fost insultat din partea Măriei Sale cu epite de hoț și tâlhar atât la adresa

Redactor responsabil: **Alexandru Dordea**
Proprietar și editor: **T. Liviu Albini.**

Prima turnătorie de fer și fabrică de mașini agricole

Sam. Wagner,

ÎN SIBIIU,

[2072] 1—

recomandă P. T. negustorilor de fer, industriașilor și întreprinzătorilor furnisările sale cele mai ieftine de tot felul de

turnătorie pentru negustorii și comerț

precum :

Roate cu masele și discuri
pentru curele

în mărime și executare diferită.

Părți constitutive pentru clădiri
de mori.

Transmisiuni.

Paturi și încheieturi.

Încălziri complete cu vâpaie.
după sistemele cele mai noue.

Grătare de foc etc. etc.

Trepte de tot soiul,
Proptele pentru balcoane,
columnne.Zăbrele și grilegiuri pentru morminte,
Îngrădituri,Tevi pentru conductori de
apă și aborturi,

Tolube,

Toate soiurile de mașini agricole
și industriale precum și părțile acestora.

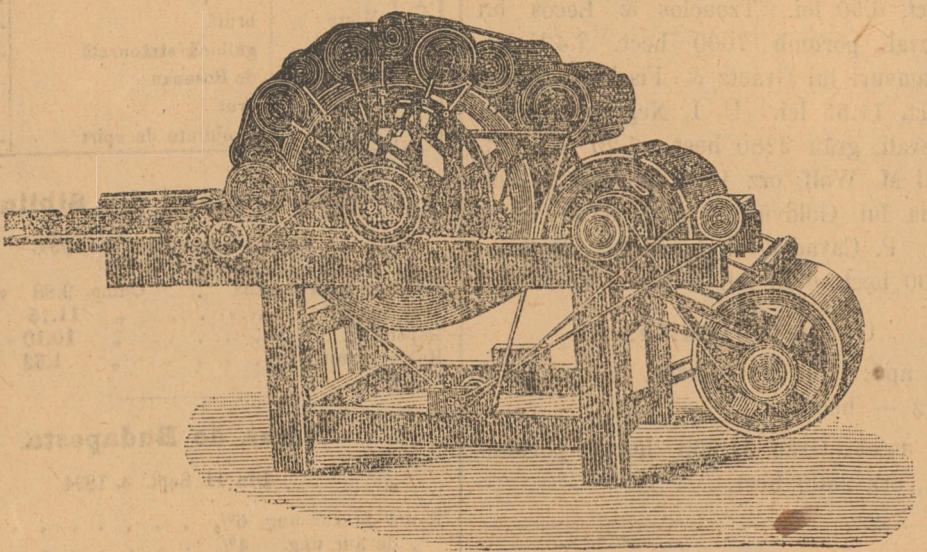
Nenumărate scrisori de recunoștință despre furnisări mari executate stau la dispoziție.

Mai departe: mașini de scărmenat, mașini de îmblățit, ciure,
triere, sdrobitoare de poame, teasouri, tăietoare de paie, pluguri
schimbătoare etc. etc.

Cu prețurile cele mai ieftine și în condiții favorabile de plată.

Cataloage gratis și franco.

Cea mai nouă mașină de scărmenat lână.

Putată cu mâna sau cu putere.

Cu pieptenile cele mai bune din sîrmă de oțel și cu aparat de plisă pe lîngă
garanție despre prestațiune excelentă și umbrelt ușor.

Cel mai bogat și mai ieftin izvor de cumpărare în Sibiu.

AVIS.

Am onorul a comunica P. T. mușterilor mei, că m'am reîntors
din călătoria mea din Viena și atrag atențiunea cercului
stimabililor mei mușterii asupra celor mai noi

articoli de modă pentru toamnă și iarnă

ce am cumpărat. Aceștia se deosebesc foarte mult de moda din anul
trecut, prin urmare sînt ușor de recunoscut ca „novități”. Prin cum-
părare ieftină sînt totodată în poziția de a vinde articoli noi și moderni
în prețuri cu mult mai ieftine ca până acum.Novități în stoffe de haine, stoffe pentru dame, seviot, casan,
flanell și loden; mare asortiment de novități în stoffe de moir, plisă,
catifea și mătăasă, precum și cordele.Îndeosebi fac P. T. damele atente la depositul meu bogat asortat
cu cei mai noi articoli de confecțiune, gulere, jachete și
ronduri, precum și la marele asortiment de mantale în toată mărimea
pentru fete și copii, despre a căror confecționare solidă și prețuri
foarte ieftine rog a se convinge.

Cu distinsă stimă

R. Krassovsky,

Piața-Mare nr. 16.

[2087] 1—3

Novități în articoli de chiteală și barchete de spălat pentru bluze și haine.

Sensațiune

fac

orologioare de buzunar goldin remont.

inventate acum.

Aceste orologioare în urma eleganței și frumseții
lor nu se pot deosebi de către orologioarele veritabile
de aur, nici chiar de specialiști, orologioarele aceste
fiind bine ciselate, rămân neschimbate. Cu cel mai
fin mecanism de precisiune antimagnetice. Merg corect.
Garanție trei ani se poate da în scris.

Prețul unei bucați fl. 6.

Lanțuri de goldin cu carabină de siguranță, sport
marquis, sau fason cuirassă bucată fl. 1.50.

Pentru fiecare orologiu se dă gratis o tasă de piele. [2075] 1—6

Oroloagele goldin se întrebuintează de aproape toți funcționarii austro-ungari
din cauza exactității lor. Se pot căpăta numai la depositul central :

Alfred Fischer, Wien I., Adlergasse Nr. 12.

Advertizez a cumpăra imitațiuni, care sînt, ce-i drept, mai ieftine, însă fără valoare.

2 medalii de aur
și
13 de argint9 diplome
de onoare și
recunoaștere

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

Apă de spălat ces. și reg. privil. pentru cai. [481] 27—45

Prețul unei sticle 1 fl. 40 cr. v. a.

De 30 de ani întrebuintat în grajdurile curții, în grajdurile mai mari ale militarilor
și civililor, pentru întărire și recăștigarea forței, după strapațe mai îndelungate, la
scurtături, înțepinirea mușchilor, îl face pe cal să se presteze bine la trainare.Să se observe bine
marca și să se ceară
exclusiv: fluidul
de restituțiune al lui
Kwizda.Depositul principal:
Franz Joh. Kwizda,
liferant c. și r. austro-ungar și reg. român.
Farmacia cercuală
Korneuburg I. Viena.Se poate căpăta
veritabil
în toate farmaciile și
drogueriile din
Austro-Ungaria,

În librăria lui H. Zeidner în Brașov

au apărut și se pot procura prin toate librăriile următoarele opuri :

Alexi Teochar. Dicționar german-român pentru școală și conversațiune 1894, broș. fl. 1.50.

— — Dicționar român-german 1894, broș. fl. 1.80.

Dorca. Manual de limba germană pentru școlile populare și capitale legat fl. —.30.

Lurtz F. E. Aritmetica pentru școlile populare tradusă de un învățător după a 9-a ediție
germană în Corona și Bănuți cu mai multe ilustrațiuni. Anul I. și II. de școală. Numerii
dela 1—10, 10—20 și 10—100, 1894, broș. fl. —.20.Maxim I. Gramatică elementară a limbii germane cu deprinderi de tradus germane și române
vrite printre regule și cu vocabulele trebuincioase la acestea prelucrată de N. Piltia.
Broș. fl. 1.40.Moianu George. Economia câmpului și grădinaritul pentru școlile populare cu mai multe
ilustrațiuni fl. —.25.

Moldovan S. Istoria Ungariei în legătură cu istoria universală pentru școlile populare fl. —.20.

Piltia Nicolau. Gramatica limbii române întocmită pentru școlile secundare și civile. Edițiunea
a II-a îndreptată. — Carte aprobată de înaltul minister al cultelor și instrucțiunii publice
ca text didactic din 7 Decembrie 1889 sub nr. 43.235. Prețul broș. fl. 1.20.Dr. Nicolau Pop. Geografia Ungariei și elemente din geografia generală pentru școlile
populare. Edițiunea a 7-a revizuită și îndreptată de N. Piltia, profesor. Cu charta Ungariei,
1894. Broș. fl. —.25.— — Istoria Ungariei și elemente din istoria generală pentru școlile populare. Edițiunea a 9-a
revizuită și corectată, 1894. Broș. fl. —.20.Dogariu Dom. Noul ABC-dar ilustrat pentru școlile primare de ambele sexe. Partea I.
pentru anul I. de școală. Legat fl. —.15.

— — dtto. partea II. pentru anul de școală. Legat fl. —.18.

Carte aprobată de înaltul minister al cultelor și instrucțiunii publice ca text didactic
din 4 Octombrie 1891 sub nr. 43.292.Zaharia G. Carte de citire ilustrată pentru școlile primare române prelucrată după mai
mulți autori. Partea I. pentru al 3-lea an de școală. Legat fl. —.24.

— — dtto. partea II. pentru anul al 4-lea de școală. Legat fl. —.28.

Carte aprobată de înaltul minister al cultelor și instrucțiunii publice ca text didactic
din 23 Martie 1892 sub Nr. 9713.Afară de opurile edate de mine am un deposit mare din toate speciile literare, în
limba română, germană, maghiară și franceză, de muzică, requisite de scris și de desen, și
procur la comande ori-ce op cu preț moderat.

[2081] 1—1

La cărțile școlare din edițiunea mea servesc la 10 exemplare cu unul pe deasupra.

Săptămâna
penultimăLosuri à 1 fl. delă expoziția din
Lemberg.

[2090] 2—14

Câștigul principal

60.000

Florini.

11 Losuri 10 fl. —
6 Losuri 5 fl. 50

pentru porto și lista câștigurilor sînt a se alătura încă 20 cr.

recomandă :

Biuroul de loterie
al expoziției regnicolare din Lemberg.
Viena, I. Bartensteingasse 4.

Institut Tipografic T. Liviu Albini.

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.

Un renume universal au dobândit

inelele mele de goldină,

pro bucată fl. 1.50.

Aceste inele nu pot fi deosebite absolut de loc
de către specialiști de aurul veritabil și sînt executate
în cele mai moderne fașoane, elegant și foarte fin.Inelele mele veritabile de goldină posedă o astfel
de durabilitate, că pentru păstrarea în todeauna a
lustrului auralui dau garanție de cinci ani în scris.

Nr. 142.

Inel de goldin p. cavalier
cu briliant artificial
imitat fl. 1.50.

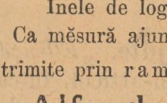
Nr. 112.

Inel de goldin p. marchis
cu topaze de aur
fl. 1.50.

Nr. 67.

Inel de sigilat de goldină
cu ametist imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

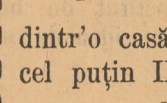
Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 67.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.

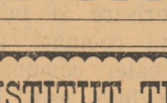

Nr. 117.

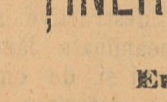
Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.

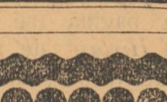

Nr. 117.

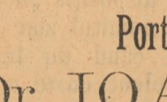
Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.

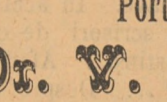

Nr. 117.

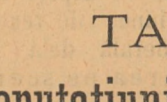
Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.

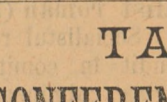

Nr. 117.

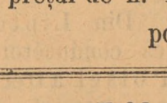
Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.

Nr. 117.

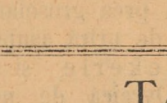
Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.

Nr. 117.

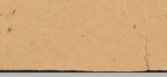
Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.

Nr. 117.

Inel de lord de goldin
cu turkis imitat
fl. 1.50.

Nr. 117.

Inel de logodnă pro bucată fl. 1.20.